

— Ά! ἐτρελλάθηκα! εἶπεν ὁ Ἰβάν' λοιπὸν, στοιχηματίζεις;

— Τί;

— Διακόσια ρούβλια, ἢ νὰ πίνω ἕνα χρόνον χάρισμα ἐδῶ.

— Συμφωνῶ, εἶπεν ὁ Γρηγόριος.

— Τὰ ἀδέλφια θὰ ὠφεληθοῦν ἀπὸ τὸ στοιχημα; ἠρώτησαν οἱ δύο μουζίκτοι.

— Βέβαια, ἀπήντησεν ὁ Ἰβάν, καὶ δι' αὐτὸ ἐλαττόνομεν τὴν προθεσμίαν εἰς ἑξ μῆνας. Σὲ συμφέρει;

— Ναί, εἶπεν ὁ Γρηγόριος.

Οἱ δύο στοιχηματισταὶ ἔλαβον τὰς χεῖρας ἀλλήλων καὶ τὸ πρᾶγμα συνεφωνήθη. Ω.

(Ἐπεται τὸ τέλος.)

ΝΑΥΑΓΙΟΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΟΦΑΓΟΙ.

Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1858 ἔτους ἑπτὰ ναυαγοὶ Γάλλοι, σωθέντες ὑπὸ ἀγγλικοῦ πλοίου μετακομίσθησαν εἰς τὸ ἐν Νέῃ Καλλιδονίᾳ Port-de-France ὁ δὲ ἀρχηγὸς τῶν δυστυχῶν τούτων, ὁ πλοίαρχος Π., ἐμφανισθεὶς ἐνώπιον τῶν ἀρχῶν, κατέθετο τὰ ἑξῆς:

Εἶχεν ἀναχωρήσει τὸν παρελθόντα Ἰούλιον ἀπὸ Χόγγ-Κόγγ (Κίνα), διοικῶν τὸ τρικάρταρον Ἄργιος Παύλος, πλήρωμα ἔχον εἴκοσι νύκτας καὶ 317 ἐπιβάτας Κινέζους, ἀπερχομένους εἰς τὴν Αὐστραλίαν χάριν ἐξορύξεως χρυσοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἐπεκράτησεν ἐπὶ πολὺ γαλήνη καὶ ἐφοβήθη ἔλλειψιν τροφῶν, ἀπεφάσισε νὰ διατρέξῃ ἄλλην ὁδὸν ὅπως φθάσῃ ταχύτερον εἰς Σίδνεϋ, τὸν πρὸς ὃν ὄρον αὐτοῦ, διαβαίνων μεταξὺ τῶν νήσων Σολομώντος καὶ τοῦ ἀρχιπελάγους τῆς Λουϊσιάνης. Καὶ δὲν ἠγνόει μὲν ὅτι ἡ διεύθυνσις αὕτη ἦτο ἐπικίνδυνος, ἀλλὰ τίς δύναται ν' ἀντιστῇ εἰς τὴν ἀνάγκην; Δυστυχῶς ὅμως τὴν διαρκῆ γαλήνην διεδέχθησαν διαρκεῖς τρικυμίαι καὶ πυκνὴ ὁμίχλη· διὸ καὶ ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας μὴ βλέποντες ἥλιον ἠγνόουν ποῦ εὕρισκοντο· ἠναγκασμένοι λοιπὸν νὰ πλέωσι καθ' ὑπολογισμὸν, παρεξέτράπησαν, καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν ἐξώκειλαν εἰς τὴν ξηράν· ἀλλὰ ποία ἦτο ἡ ξηρὰ ἐκείνη; οὐδεὶς ἐγίνωσκε· τοῦτο μόνον ἦτο βέβαιον ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὴν Μελανησίαν.

Ὅτε προσήραξε τὸ πλοῖον ἦτο ἔτι νύξ· ἀνατείλαντος δὲ τοῦ ἡλίου παρετήρησαν ὅτι ἐκάθηντο ἐπὶ τῆς ἀκρὸς μακροῦ καὶ ἀπεράντου πέτρας κοραλλίνης, κειμένης ὡς ἄλλη ταινία ὀλίγα μέτρα μακρὰν ὀρεινῆς γῆς συμφύτου καὶ πιθανώτατα κατωκημένης.

Τὸ τρικάρταρον, ὠθούμενον ἀδιακόπως ὑπὸ τῶν

κυμάτων κατὰ τῶν βράχων, ταχέως συνετρίβη, οἱ δὲ ἐπ' αὐτοῦ ἀπέβησαν, οἱ μὲν διὰ τῶν λεμβῶν, οἱ δὲ βαδίζοντες, διότι τὸ μέρος ἐκεῖνο ἦτο ῥηχόν, εἰς νησίδιον, κείμενον μετὰ τῆς πέτρας καὶ τῆς ξηρᾶς, ἥτις ἦτο ἐπίσης νῆσος. Ἐσκόπουν δὲ νὰ μείνωσιν εἰς τὸ νησίδιον αὐτὸ, ἕως οὗ βεβιωθῶσιν ἂν ἦτο δυνατόν νὰ εὕρωσιν ἀλλαχοῦ τὰ πρὸς τροφὴν ἀναγκαῖα, διότι τὰ διασωθέντα ἦσαν ὀλίγιστα καὶ βεβρεγμένα. Ἐπασχον δὲ καὶ παντελῆ ἔλλειψιν ποσίου ὕδατος.

Ὁ πλοίαρχος, πρκαλαβὼν καὶ τινὰς ἐκ τῶν τοῦ πληρώματος καὶ τῶν ἐπιβατῶν, ἀπέβη εἰς τὴν ξηρὰν καὶ ἐξελέξατο πρὸς κατάλυμα θέσιν πλησίον ῥυακος, οὐ μακρὰν τῆς ἀκτῆς καὶ ἀπέναντι τοῦ νησιδίου, τὸ ὁποῖον θέλομεν ὀνομάζει τοῦ λοιποῦ « Ἀσυλον. » Ἀπήντησε δὲ κατοίκους μάρους, γυμνοὺς, ἀγρίους καὶ ἀσχήμους, ἐνταυτῷ δὲ καὶ δειλοὺς· ἡ ιδιότης αὕτη εἶναι πολύτιμος εἰς παρομοίας περιστάσεις. Κατ' ὠρθωσαν δὲ νὰ προμηθευθῶσι καὶ τινὰ κοκὸν. Ἐνῷ δὲ παρσκευάζοντο ὅπως μετακομίσωσιν ἐκεῖ καὶ πάντας τοὺς λοιποὺς ναυαγοὺς, προσεβλήθησαν αἰφνης ὑπὸ στίφους ἀγρίων φερόντων λόγχας καὶ ῥόπαλα.

Οἱ ἄγριοι εἶχον γίναί τολμηρότεροι, ἰδόντες μάλιστα ὅτι ἦσαν πολυαριθμότεροι τῶν ξένων, οἵτινες ἦσαν μὲν ἑτερόχροες, ὁμοιάζον ὅμως πρὸς αὐτούς. Ἰπέθεσαν λοιπὸν ὅτι εὐκόλως θὰ κατέβαλλον καὶ θὰ ἐτρωγον αὐτούς, ἐὰν μάλιστα ἐπέπιπτον κατ' αὐτῶν ἀπροσδόκητοι· ἡ μάχη δὲν ὑπῆρξε μακρά, διότι τινὲς μὲν τῶν ναυαγῶν ἐσφάγησαν αἰφνης, τινὲς δὲ πεσόντες εἰς τὴν θάλασσαν ἐφθασαν εἰς τὸ νησίδιον. Ὁκτὼ ναῦται καὶ τινες Κινέζοι ἔλειπον· εἶχον ἄρα γε φρονεθῆ, ἢ εἶχον φύγει ὅπως σωθῶσι; Καὶ ἔπρεπεν οἱ ἐπιζῶντες νὰ τρέξωσιν εἰς βοήθειαν αὐτῶν; ἀλλὰ ποῦ ἀριθμὸς λεμβῶν ἱκανῶν νὰ μεταφέρῃ τόσους ἀνθρώπους; καὶ ποῦ ὅπλα; διότι μόνον πέντε ἢ ἑξ τουφέκια καὶ τινὰς πελέκει· εἶχον. Σημειωτέον ὅμως ὅτι καὶ οἱ Κινέζοι ἦσαν πάντες ἀνανδροὶ καὶ δειλοί. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ μείνωσιν εἰς τὸ νησίδιον προσδοκῶντες τὰ βελτίον.

Οἱ ἄγριοι ἠθέλησαν νὰ μεταβῶσι καὶ εἰς τὸ νησίδιον· ἀλλ' ὀλίγοι τουφεκισμοὶ ἤρκεσαν ν' ἀποδιώξωσιν αὐτούς. Δυστυχῶς ὅμως δὲν εἶχον ἐνκύσματα, καὶ ἠναγκάζοντο νὰ κατγίνωνται δύο ἄνθρωποι εἰς μίαν ἐκπυρσοκρότησιν· ὁ εἰς ἐστημάδευε, καὶ ὁ ἕτερος ἔβαλλε πῦρ διὰ δαυλοῦ.

Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς μάχης, λίαν πρωΐ, ὁ πλοίαρχος ἀπέβη εἰς τὴν νῆσον, ἐνῷ ἐκοιμῶντο οἱ ἄγριοι, ὅπως προμηθευθῇ τινὰ ἀναγκαῖα· ἀλλ' οὐδὲν εὔρεν. Ἐπανελθὼν τότε ἐξέβητο πρὸς τοὺς Κινέζους τὸ δεινὸν τῆς θέσεως, καὶ ἠρώτησεν ἐὰν ἐνόμιζον καὶ αὐτοὶ καλὸν νὰ μεταβῇ μετὰ τῶν μεινάντων ἐνδεκα

ναυτῶν εἰς τι ἀγγλικὴν παραλίον τῆς Αὐστραλίας, ὅπως ναυλώσῃ πλοῖον καὶ ἐλθὼν παραλάβῃ αὐτούς. Συναινέσαντων τῶν Κινέζων ἀπεφασίσθη οὗτοι μὲν νὰ κρατήσωσι πάσας τὰς σωθείσας τροφάς, αἵτινες ἐδύναντο φρονίμως διαχειριζόμεναι νὰ θρέψωσιν αὐτούς μίαν ἐβδομάδα, οἱ δὲ ναῦται νὰ παραλάβωσι δωδεκάδα κυτίων πεπηγμένου ζωμοῦ καὶ ποσότητά τινα ὕδατος. Ἀλλὰ καὶ τὰ ὅπλα καὶ τὰ πολεμφοῦδια παρεχωρήθησαν εἰς τοὺς Κινέζους.

Ἡ λέμβος, ἥτις ἐμελλε νὰ φέρῃ τὸν πλοίαρχον καὶ τοὺς ἑνδεκα ναύτας, ἦτο μικρά· καὶ ὁμῶς ἐπρεπε νὰ διατρέξῃ τριακασίαις λεύγαις. Μετὰ δωδεκαήμερον πλοῦν, καθ' ὅν πολλὰ ἔπαθον φυσικὰ καὶ ἠθικὰ παθήματα οἱ ταλαίπωροι ναυαγοί, πίνοντες καὶ θαλάσσιον ὕδωρ, ἔφθασαν εἰς ξηρὰν ἀπέναντι τοῦ ἀκρωτηρίου Flattery ἐπὶ τῆς Αὐστραλίας· εὗρον δὲ ἀγρίους τινὰς καρπούς καὶ ὕστρεα, καὶ τὸ πολυτιμότεον πάντων, ὕδωρ πόσιμον.

Πολλὰς ἡμέρας ἔπλεον ὅπως φθάσωσιν εἰς ἀγγλικὴν τινὰ ἀποικίαν· καθ' ἑκάστην δὲ ἑσπέραν ἀπέβαινον εἰς τὴν ξηρὰν ὅπως φάγωσι, πῖωσι καὶ κοιμηθῶσιν· ἀπέβαινον δὲ πάντοτε εἰς ἐν τῶν ἐκεῖ πολυαρίθμων νησιδίων. Καὶ τροφὴν μὲν, καλὴν ἢ κακὴν ἀδιάφορον, εὗρισκον, ἀλλ' ὕδωρ οὐχὶ πάντοτε. Μίαν δὲ τῶν ἡμερῶν τοσοῦτον ἐκάησαν ὑπὸ τῆς δίψης, ὥστε καταφρονούντες τοὺς ἀγρίους ἀπέβησαν εἰς τὴν μεγάλην ξηρὰν καὶ ἔτρεξαν ἕκαστος χωριστὰ εἰς ἀναζήτησιν ὕδατος· ἀλλὰ τὸ ἑσπέρας ἔλειπεν εἰς. Μάτην ἐζήτησαν αὐτὸν τὴν νύκτα. Τὴν ἐπιούσαν ἠναγκάσθησαν νὰ ἀναχωρήσωσι· καθ' ὁδὸν δὲ ἀπέθανέν τις ναύτης ἐξ ἀπελπισίας καὶ ἀσθενείας.

Τὴν 3 Ὀκτωβρίου 1858, μετὰ πολυήμερον πάλιν πρὸς ἐναντίους ἀνέμους, ἐβιάσθησαν νὰ στραφῶσιν ἀπὸ τοῦ νότου πρὸς βορρᾶν, ὅπως φθάσωσιν εἰς τὸ στενὸν τοῦ Torres, πρὸς ὃ ὤθει αὐτούς ὁ ἄνεμος. Τὸ στενὸν τοῦτο χωρίζει τὴν ἀρκτικὴν ἄκρην τῆς Αὐστραλίας ἀπὸ τῆς Νέας Γουινέας. Ὁ διαβαίνων τὸ στενὸν τοῦτο, πρῶτον Εὐρωπαϊκὸν λεγόμενα ἀπαντᾷ τὸν Τιμόρ· καὶ πρὸς αὐτὸν ἔσπευδον οἱ ἡμέτεροι πλάνητες. Εὗρον ὁμῶς καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Torres ἀπροσδοκῆτους τινὰς βοηθείας. Ἐπὶ τῆς νήσου Booby ἡ ἀγγλικὴ κυβέρνησις θέτει ζωοτροφίας καὶ τεχυδρομικὸν κιβώτιον διὰ τοὺς ναυαγούς· ἡ ἀγγλικὴ σημαία, κυμαινομένη ἐπὶ ὕψηλῳ ἱστοῦ, καλεῖ τὴν προσοχὴν τῶν πλεόντων καὶ τῶν ναυαγησάντων· ὑπὸ δὲ τὸν ἱστὸν κεῖται πίθος ἐφ' οὗ ἐγχράχθη ἡ λέξις ταχυδρομεῖον «Post office.» Ἐντὺς δὲ αὐτοῦ εὗρίσκεις μελάνην, κονδύλια, χάρτην, βιβλία καὶ σάκκον ἐν ᾧ ἀποθέτονται ὅσα ἡμετέρις νομίσαι ὠφέλιμον νὰ γράψῃ. Εὗρισκονται δὲ ἐντὺς τοῦ πίθου καὶ σίγαξα καὶ σάκχαρ καὶ τέιον καὶ ἄλλα καὶ καπνός. Ὑπὸ τὸν ἱστὸν εὗρίσκεται καὶ

σπῆλαιον ἐν ᾧ ὑπάρχουσι ζωοτροφίαι, οἷον κρέας παστὸν, δίπτυρα, ρούμιον καὶ πόσιμον ὕδωρ. Πλησίον δὲ ἐκεῖ κεῖται κατὰστιχον ταύτην ἔχον τὴν ἐπιγραφὴν· «Κατὰστιχον τοῦ ἀσύλου τῶν ναυαγῶν.» Ἐν αὐτῷ προσκαλοῦνται οἱ ναυτικοὶ πάντων τῶν ἐθνῶν νὰ ἐγγράφωσιν ὅσας γινώσκουσιν εἰδήσεις περὶ τοῦ ὠκεανοῦ, οἱ δὲ πλοίαρχοι παρακαλοῦνται νὰ προσθέτωσι τροφάς εἰς τὸ ἄσυλον. Φυτεύουσι δὲ καὶ κρόμμυα, καὶ γεώμηλα καὶ κολοκύνθας. Ἐντὺς ἄλλου κατωγαίου ἀποθέτουσι μεγίστην ποσότητα ἐνδυμάτων, ὀλίγον δὲ πορρωτέρω κατεσκευάσθησαν καὶ οἷα περιέχοντα ὕδωρ πόσιμον.

Τὴν 5 Ὀκτωβρίου πρὸς τὸ ἑσπέρας οἱ πλανώμενοι ναῦται ἀνείλκυσαν τὴν λέμβον αὐτῶν εἰς μικρὰν νῆσον ὅπου ἐσκόπουν νὰ διανυκτερεύσωσιν· ἀλλὰ τὴν ἐπιούσαν τοῦ λέμβος· οὔτε εἰς τὴν ξηρὰν, οὔτε εἰς τὴν θάλασσαν ἐφαίνετο. Ὅποια ἀπελπισία! ἄγριοι ἐλθόντες ἐκ τῆς ἀντικρὺ παραλίας ἐκλεψαν τὴν λέμβον, ἥχμαλῶτισαν τοὺς ναύτας καὶ μετεκόμισαν αὐτούς εἰς τὴν μεγάλην ξηρὰν. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἀπέθανέν τις τῶν ναυτῶν. Τῶν δὲ λοιπῶν ἀφηρεύθησαν πάντα τὰ ἐνδύματα, καὶ οὕτω γυμνοὶ ἔζησαν μέχρι τῆς 11 Ὀκτωβρίου ὡς ἄγριοι, χειρότεροι μάλιστα, διότι ἐστερουντο τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν.

Ἡ φυλὴ ἥτις ἥχμαλῶτισε τοὺς ναύτας συνέκειτο ἐξ ὀγδοήκοντα περίπου ἀνθρώπων, κατοικούντων εἰς καλύβας κατεσκευασμένας ὑπὸ κλώνων καὶ φύλλων δένδρων καὶ τρεφομένων δι' ἰχθύων, χελωνῶν, ὀστράκων, ἀγρίων καρπῶν καὶ ῥιζῶν. Ἡ γεωργία εἶναι ἄγνωστος· διότι τὸ σκαχαροκάλαμον, οὐ τινας τρώγουσι τοὺς κορμούς, φύεται αὐτόμακτον. Οἱ ἄγριοι αὐτοὶ δὲν ἐφάνησαν σκληροὶ πρὸς τοὺς ναύτας· ναὶ μὲν μετεχειρίζοντο αὐτοὺς ἐνίοτε κακῶς καὶ μάστιγα εἰς, θελήσας νὰ δραπετεύσῃ, συνελήφθη καὶ τοσοῦτον ἐδάρη, ὥστε ἀπέθανεν· ἀλλὰ τοῦλάχιστον δὲν ἦσαν ἀνθρωποφάγοι, καὶ διὰ τοῦτο ἐδύναντο νὰ ὀνομασθῶσι φιλόξενοι καὶ φιλάνθρωποι παραβαλλόμενοι πρὸς τοὺς ἐν τῇ νήσῳ Ῥόσσελ.

Τὴν 11 Ὀκτωβρίου, φανείσης ἐκεῖ πλησίον γολέττας φερούσης ἀγγλικὴν σημαίαν, οἱ ναῦται ἐκάλεσαν τὴν προσοχὴν αὐτῆς διὰ σημάτων. Ἐλθὼν δὲ ὁ πλοίαρχος Μάκφερλαν ἐξηγόρασε καὶ αὐτοὺς καὶ τὴν λέμβον αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ κατεγίνετο εἰς ἀλυσίαν χελωνῶν χάριν τοῦ καλύφους αὐτῶν, μόλις μετέφερε τοὺς ἡμετέρους ναυαγούς εἰς τὸ Port-de-France τὴν 25 Δεκεμβρίου 1858. Ἐν τοσοῦτῳ οἱ ταλαίπωροι Κινέζοι περιέμενον εἰς τὸ νησιδίον!

Πλοῖον πολεμικὸν ἀναχωρήσαν ἀμέσως, τὴν 27 Δεκεμβρίου, ἐκ τῆς νέας Καλλιδονίας ἵνα ὑπάγῃ εἰς διάσωσιν τῶν Κινέζων, ἔφθασε τὴν 5 Ἰανουαρ. 1859 ἀπέναντι νησιδίου κοραλίνου, θαυμάτου μὲν ἀλλ' ἄνευ κατοίκων· ἐπειδὴ δὲ ὁ πλοίαρχος τοῦ Ἀγίου

Παύλου ἦτο ἐν τῷ πολεμικῷ πλοίῳ, ὠδήγησεν αὐτὸ πρὸς τὴν νῆσον Ῥόσσελ, ὅπου εἶδον καὶ τὰ λείψανα τοῦ νευαγῆσαντος πλοίου. Ἐπὶ τοῦ νησιδίου ὁμῶς Ἀσόλου οὐδὲ ψυχὴ γεννητὴ ἐφαίνετο! Ἀξιωματικὸς τις ἀποβάς εἰς αὐτὸ εὗρε σκηνὴν ἐσχισμένην, δύο πτώματα τεθαμμένα ὑπὸ σωρὸν πετρῶδίων, μέγαν ἀριθμὸν ἐστράκων ἐψημένων καὶ τὰ τοιαῦτα. Τὴν ἐπισύσαν τὸ πλοῖον ἐρρίψε τὴν ἀγκυρὰν εἰς μέρος ἀσφαλές· αἱ δὲ λέμβοι ὀπλισθεῖσαι ὡς ἐν ὥρῃ πολέμου ἀπεστάλησαν εἰς ἀναζήτησιν τῶν νευαγῶν· δὲν παρήλθε δὲ πολλὴ ὥρα καὶ εἶδον δύο μονόξυλα ὁδηγούμενα ὑπὸ ἑξ ἀγρίων. Μάτην προσεκάλεσαν αὐτοὺς διὰ φιλικῶν σημείων· ἔφρουγον ὅσον τάχιστα ὠθοῦντες τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης διὰ κάμακος. Ἐνῷ δὲ ἐπλησίαζον πρὸς αὐτοὺς, ἀφῆκαν τὰ μονόξυλα καὶ ἐγένοντο ἄφαντοι μετὰ τὸν παρὰ τὴν ἀκτὴν πυκνοτάτων δένδρων.

Ἐπειδὴ ἐπεθύμουν οἱ Γάλλοι νὰ συνάψωσι σχέσεις φιλικὰς μετὰ τῶν ἀγρίων, ὅπως καπορθώσωσι νὰ σώσωσι τοὺς νευαγοὺς, δὲν κατέστρεψαν τὰ μονόξυλα· ἀλλ' ἐξκολουθήσαντες τὸν δρόμον περατήρησαν ἐντὺς τῆς θαλάσσης γυμνὸν τινα, ὅστις προσεκάλει αὐτοὺς διὰ σημείων χωρὶς οὐδὲ λέξιν νὰ προσέβῃ. Ἀλλ' ἐκ τῆς σιωπῆς ὑπόπτεισαν ὅτι ἦτο φυγὰς ἐκ τῶν νευαγῶν, ὃ καὶ ἦτο ἀληθινόν· δὲν ἦτο ὁμῶς καὶ ἐκ τῶν Εὐρωπαίων. Ὁ ταλαίπωρος Κινέζος ἐρρίφθη ἀμέσως εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ πλοίαρχου Π., καὶ ἀνέκραξεν ἀγγλιστί· « all dead ! ὅλοι ἀπέθανον ! » Ἐννοεῖται ὅτι πάντες οἱ ἐν τῷ πλοίῳ ἔμειναν ἐμδρόντητοι, διότι δὲν ἐδύναντο νὰ φαντασθῶσιν ὅτι 317 ἄνδρες ἐγένοντο βορὰ τῶν ἀνάνδρων καὶ ἀόπλων ἀγρίων. Καὶ ὁμῶς ὁ Κινέζος ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν. Προσέθετο δὲ ὅτι τέσσαρες μόνον ἐπέζων, τρεῖς Κινέζοι καὶ εἰς ἐκ τοῦ πληρώματος, ὅστις ἔκειτο δέσμιος, εἰς οὗ τὴν ῥίνα εἶχον περάσει τὰ ὅσταυ, τὸ ὅποιον πάντες οἱ ἐκεῖ καὶ οἱ περίξ ἀγριοὶ θεωροῦσιν ὡς τὸ λαμπρότατον τῶν κοσμημάτων. Ὁ Κινέζος ἔφερε περιδέριον καὶ βραχιόνια· ἀλλὰ μόλις ἐλθὼν εἰς τὸ πλοῖον ἀπερρίψε μετ' ἀγανακτήσεως τὰ κοσμήματα ταῦτα.

Προχωρήσαντες ὀλίγον ἔτι εἰσῆλθον εἰς λιμενίσκον ὅπου, κατὰ τὸν Κινέζον, ἦτο χωρίον· εὖρον δὲ αὐτὸ καθὼς καὶ περὶ τοὺς τριάκοντα ἀγρίους. Τὰ ὅπλα ἔκειντο εἰς τὸ βάθος τῆς λέμβου, ἵνα μὴ ἰδόντες αὐτὰ οἱ ἐγγώριοι πτοηθῶσιν· ἀλλ' οὗτοι ἴσταντο τοσοῦτον μακρὰν, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ συνομιλήσωσιν. Ἐπλησίασαν ὁμῶς ἐπὶ τέλους οἱ τολμηρότεροι φέροντες λόγχας, καὶ διὰ παντὸς τρόπου ἠγωνίσθησαν νὰ διελάσωσι τὸν Κινέζον· ἀνεμέτρουν τὰ φανηγὰ καὶ τὰ ἀγαθὰ ὅσα θὰ ἐδίδον αὐτῷ ἐὰν ἐπέστρεφεν· ἀλλ' αὐτὸς, ὅστις ἐχρησίμευσεν ἀντὶ διερμηνέως, ἔμεινεν ἄκαμπτος.

Μετὰ τὸν Κινέζον ἀπετάθησαν πρὸς τοὺς ἄλλους, οἵτινες ἐδείκνυν καὶ ἐρρίπτον μάλιστα πρὸς αὐτοὺς κόκκινα ὑφάσματα, καπνὸν καὶ πίπας· ἀλλ' αὐτοὶ οὔτε ἔτεινον πρὸς αὐτὰ τὴν χεῖρα. Τὸν καπνὸν ἠγνύουν ὅλως διόλου, ὡς ζῶντες ἐντελῶς καχωρισμένοι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ἐνῷ γίνεται χρῆσις αὐτοῦ κατὰ τὰς λοιπὰς νήσους τῆς Ωκεανίδας.

Ἐπὶ τέλους ἠθέλησαν νὰ περικυκλώσωσι τοὺς νεώτας, οἵτινες ἰδόντες ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ πείσωσιν αὐτοὺς ἵνα ἀποδώσωσι τοὺς τέσσαρας αἰχμαλώτους, ἀνεχώρησαν ἐπ' ἐλπίδι νὰ εὗρωσιν ἀλλαχοῦ εὐμενεστέρην ὑποδοχὴν· ἤλθον δὲ εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶχε καταλύσει μίαν νύκτα ὁ πλοίαρχος Π...

Τὸ θέμα ἦτο τρομερόν! Εἶδον σωρὸς ἐνδυμάτων καὶ πλεξίδας Κινέζων. Κορμὸς δένδρου κείμενος ἐκεῖ, εἶχε χρησιμεύσει ἀντὶ στηρίγματος, ἐφ' οὗ ἀπεκαρλίζοντο οἱ ταλαίπωροι ἐκαῖνοι. Οἱ δῆμιοι ἀνέσπων ἐν πρώτοις τὴν πλεξίδα ἐκάστου Κινέζου, ζῶντος ἔτι, ἔπειτα ἐσφάζον αὐτὸν ἐμπήγοντες λόγχας εἰς τὸν λαιμὸν, καὶ διανοιράζοντο τὰ ἀσπίσαντα μέλη τοῦ φονευθέντος. Ἴδου δὲ τί εἶχε συμβῇ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ πλοίαρχου Π.

Ἐνόσω οἱ ταλαίπωροι νευαγοὶ εἶχον τροφὰς ἀπερρίπτον τὰς προτάσεις τῶν ἀγρίων, οἵτινες ἐρχόμενοι πρὸς τὸ νησίον προσεκάλουν αὐτοὺς εἰς τὴν ξηρὰν ὅπως δώσωσιν αὐτοῖς τροφὰς καὶ ὕδωρ· ἡ ἀνάγκη εἶχε διδάξει τοὺς Κινέζους νὰ καπορθώσωσιν ὕδωρ πόσιμον, μεταχειριζόμενοι ὡς διυλιστῆρας μεγάλης θαλασσίους κόγχας, καὶ τεμάχια δέρματος ἐκ τῶν τοῦ νευαγῆσαντος πλοίου. Εἶχον δὲ κοιλάνει καὶ δύο κορμούς τῶν δύο ὀγκωδεστέρων δένδρων, μεταβαλόντες εἰς δεξιμενὰς εἰς ἃς ἔρρεε τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς, τὸ πίπτον ἐπὶ τῶν σκηνῶν· ἀλλ' ἀφοῦ ἔρχον πάσας τὰς τροφὰς καὶ πάντα τὰ ἔστρακα ὅσα εὗρον εἰς τὸ νησιδίον, ἤρχισαν νὰ κατατρώγωνται καὶ αὐτοὶ τοσοῦτον ὑπὸ τῆς πείνης, ὥστε δύο ἀπέθανον. Τότε οἱ τολμηρότεροι ἢ οἱ πλέον ἀπηλπισμένοι ἐπέβησαν εἰς τὰ μονόξυλα τῶν ἀγρίων. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἦτο δυνατόν ἢ δὲν ἠθέλον οἱ ἀγριοὶ νὰ παραλάβωσι πάντας διὰ μιᾶς, μετακόμιζον αὐτοὺς ἀνὰ τρεῖς εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶχε καταλύσει ὁ πλοίαρχος Π. Ἐκεῖ δὲ πολυἀριθμοὶ ἀγριοὶ ὀρμῶντες ἐθυσίαζον ἀπηνῶς αὐτοὺς, κατασυντρίβοντες τὰ ὅστα αὐτῶν ἐνῷ ἔτι ἔζων τὰ θώματα, ὅπως καταφάγωσιν εὐκολώτερον τὰς σάρκας. Οἱ ἐν τῷ νησιδίῳ, μὴ ἀκούοντες τὰς φωνὰς μήτε βλέποντες τὰ γινόμενα, παρεδίδοντο ἐκάστοτε ἀνὰ τρεῖς, καὶ οὕτω πλὴν τεσσάρων, ὡς ἐρρέθη, τοὺς ὁποίους υἱοθέτησαν οἱ ἀρχηγοὶ, πάντες οἱ λοιποὶ ἐσφάγησαν.

Τὰ ἀπαίσια ταῦτα ἰδόντες οἱ ἀναζητοῦντες τοὺς νευαγοὺς ἐπληθύνον εἰς τὸ πλοῖον. Ἰδόντες δὲ καπνὸν ἐντὺς τοῦ παρὰ τὴν στενὸν ποταμὸν δάσους ἀ-

πῆλθον ἐκεῖ, ἐλπίζοντες ὅτι θά εὕρωσι κατοικίαις. Τοσαύτη δὲ ἡ δασύτης τῶν δένδρων, ὥστε ἐσκοτίζετο ὁ δρόμος καὶ δὲν διακρίνοντο τὰ πέριξ. Καὶ ὁμῶς εἰς τῶν ναυτῶν ἐνόμισεν ὅτι εἶδεν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς κορυφῆς δένδρου. Αἶφνης ἠκούσθησαν φρικῶδεις ὠρυγμοί, καὶ συγχρόνως βροχὴ πετρῶν ἔπεσε κατὰ τῶν ἐν τοῖς λέμβοις, οἵτινες ἀναλαβόντες ἀμέσως τὰ ὅπλα ἐπυροβόλησαν· ἀλλ' οἱ ἄγριοι, ἐφυλάσσοντο κατ' ἀρχάς ὀπισθεν τῶν δένδρων· μετὰ ταῦτα ὁμῶς ἔφυγον ὠρυόμενοι ὡς θηρία. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ποταμὸς δὲν ἦτο πλέον πλευστὸς ἤναγκάσθησαν νὰ ὀπισθοδρομήσωσιν αἱ λέμβοι, διότι τοιαύτην εἶχον διαταγὴν.

Αἱ ὅλης τῆς νυκτὸς ἠκούοντο κρυγὰ καὶ ἤχοι σάλπιγγος, τοὺς ὁποίους συνειθίζουσι νὰ ἐκπέμπωσιν οἱ ἄγριοι τρυπῶντες τὰς θαλασσίας κόγχας· ἔλαμπον δὲ πυρκαὶ πολυάριθμοι. Τὴν ἐπιούσαν αἱ λέμβοι ἀπῆλθον ὅπου εἶχεν εὐρεθῇ ὁ Κινέζος· ἀλλὰ προσβληθεῖσαι ἤναγκάσθησαν νὰ ὀπισθοδρομήσωσιν εἰς τὸ πλοῖον, ἀφοῦ ἐφρονέθησαν τρεῖς ἢ τέσσαρες ἄγριοι ὑπὸ τῶν πυροβόλων· διευθύνθησαν δὲ πρὸς ἄλλο χωρίον. Οἱ ἄγριοι συνελθόντες ἐφάνησαν μὲν ἐχθρικοί, δὲν ἐπεχείρησαν ὁμῶς καὶ ἐχθρικὴν πράξιν. Ἐπειδὴ δὲ ἠρνήθησαν ν' ἀποδώσωσι τοὺς αἰχμαλώτους, ἀπεφασίσθη νὰ γίνῃ χρῆσις βίας. Αἱ λέμβοι ἐπανῆλθον εἰς τὸ πρῶτον χωρίον, ὅπου ἦτο συνηθροισμένοι μέγας ἀριθμὸς ἀγρίων, οἵτινες ἐρρίψαν πλῆθος σκληρῶν πετρῶν κατὰ τῶν ξένων· ἀπέφευγον ὁμῶς τὰς πληγὰς, διότι ἐρρίπτοντο ἄνευ σφενδόνης καὶ εἶχον κινῶν νὰ βλέπωσιν τὴν διέβυσιν αὐτῶν. Δύο μόνοι ναῦται ἐπληρώθησαν· εἰς δὲ τῶν ναυτῶν, λαβὼν μίαν τῶν πετρῶν ἐξηκόντισεν αὐτὴν κατὰ τοῦ πλησιέστερον εὐρισκομένου ἀγρίου· οὗτος δὲ ἐδειξεν ἀμέσως εὐχαρίστησιν, ὅτι εὐρέθη τέλος πάντων ἐχθρὸς ἔχων τὸ θάρρος ν' ἀντιταχθῇ. Πορρωτέρω ἦσαν καὶ ἄλλοι ἄγριοι κραιοῦντες λόγχας καὶ γυμναζόμενοι· αἱ δὲ γυναῖκες, ὡς ἄλλαι μινιάδες, ἐξῆπτον τὸ θάρρος τῶν ἀνδρῶν, ὠρυόμεναι καὶ μαστιζούσαι τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος διὰ μακρῶν ῥάβδων.

Ἐν τοσούτῳ αἱ λέμβοι ἠτοιμάσθησαν πρὸς πόλεμον· πάντες ἀνέλαβον τὰ ὅπλα αὐτῶν, καὶ ἀπεκκλύθη τὸ κανόνιον. Ὅτε δὲ εἶδον αὐτὸ οἱ ἄγριοι, εἰ καὶ ἠγνόουν τί ἦτο, ἀνεχώρησαν. Τότε ἤρξατο τὸ πῦρ· τὸν κρότον ἀκούσαντες ἐκεῖνοι ἐρρίξαν οὐρανομήκη φωνὴν τρόμου καὶ ἔφυγον δραμαῖοι. Εἴκοσι περίπου λευκοὶ ἀπέβησαν εἰς τὴν ξηράν, οἱ δὲ λοιποὶ ἔμεινον εἰς φυλακὴν τῶν λέμβων.

Οἱ ἀποβάντες ἔκλυσαν τὸ χωρίον, ἀφοῦ πανταχοῦ ἐρευνήσαντες οὐδὲν ἵχθος εὗρον τῶν τεσσάρων αἰχμαλώτων. Παρλαβόντες δὲ τὰ ἐνδύματα τῶν Κινέζων, ἅτινα οἱ ἄγριοι εἶχον συσσωρεύσει χωρὶς δόλου νὰ μεταχειρισθῶσιν, ἐπανῆλθον εἰς τὸ πλοῖον.

Μετὰ ταῦτα ἀποπλεύσαντες ἔφθασαν εἰς Σίδνεϋ, ὅπου ἀπεβίβασαν τὸν πλοίαρχον Π. καὶ τοὺς ἐπιζήσαντας αὐτοῦ συντρόφους.

ΠΕΡΙ ΛΥΚΟΚΑΝΘΑΡΩΝ.

Τὸ γηραιὸν καὶ σεσηπὸς δένδρον τῆς ἐλληνικῆς πολυθείας, ἂν καὶ μένει ἤδη ξηρότατον καὶ ἄνευ καρποῦ, δὲν κατεστράφη ὁμῶς ὀλοσχερῶς ὑπὸ τοῦ ὀξυτάτου πελέκειος, τοῦ χριστιανισμοῦ· καὶ βεβαίως αἰῶνες πολλοὶ δὲν θέλουσι δυνηθῇ νὰ ἐκριζώσωσιν ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς ἐθνικῆς αὐτοῦ δοξασίας. Οὕτως ὁ Χάρων θὰ νομίζεται ὅτι εἶναι ὁ πορθμεὸς τῶν ψυχῶν (1), ἀφ' οὗ μάλιστα πρὸ τινων ἐτῶν οἱ ἀπόγονοι τῶν παλαιῶν Θρησκῶν ἔπαυσαν νὰ θέτωσιν ὀβολὸν εἰς τὴν χεῖρα τῶν θανόντων (2), αἱ Νηρηίδες ὅτι κατοικοῦσιν εἰς τὰ νερά των, αἱ Ἐμπουσαι, Μορμοὶ, Λάμναι (Στρίγκλες, Λάμναι) ὅτι περιέρχονται τὴν νύκτα κατοικημένα μέρη, αἱ Μοῖραι ὅτι ἐπισκοποῦσι τοῦ ἀνθρωπίνου βίου καὶ προσδιορίζουσι τὰ συμβησόμενα αὐτῷ καὶ οἱ Σάτυροι (λυκοκάντζαροι) ὅτι μένουσιν ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ τῶν Χριστουγέννων μέχρι τῶν Θεοφανείων, χορεύοντες καὶ ἐνεδρεύοντες παρὰ τοὺς μύλους ἵνα ἀπαγάγωσιν ὠραίαις.

Περὶ τῆς παραγωγῆς τῆς λέξεως λυκοκάνθαρος ἡ *Ἐφημερίς τῶν φιλομαθῶν* ἐδημοσίευσεν διατριβήν, ἐν ᾗ ὠνόμαζεν αὐτοὺς καλλικανθάρους, καὶ ἔλεγεν ὅτι ἡ λέξις αὕτη παράγεται ἐκ τοῦ καλὸς κάνθαρος. Ἀλλ' ἴσως τὸ καλλικάνθαρος (κοινῶς καλλι(ε)κάντζαρος προέκυψε κατ' ἀναγκραμματισμὸν ἐκ τοῦ λυκοκάνθαρος, ὡς τὸ σφάρδακλος (3) ἐκ τοῦ βάτραχος καὶ τὸ κελίμιον ἴσως ἐκ τοῦ καμήλιον. Βεβαίως λέγοντες καλλικάνθαρος δὲν ἐννοοῦμεν καλὸν κάνθαρον, ἀλλὰ τὸν λύκου καὶ κανθάρου μετέχοντα (ἴδε κατωτέρω).

Ὅτι οἱ λυκοκάνθαροι εἶναι οἱ σάτυροι ἢ φαῦνοι τῶν ἀρχαίων οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν. Ἡ αὐτὴ ἀσέλγεια, ἡ αὐτὴ μορφή, καὶ τέλος, ὡς οἱ ἀρχαῖοι περιγράφουσι τοὺς Σατύρους ἢ τὸν Πάνα, οὕτω καὶ ἡ τῶν νεωτέρων φαντασία ἔπλασε τοὺς λυκοκανθάρους. Οἱ Σάτυροι ἦσαν χορευταί (4)· καὶ οἱ λυκοκάνθαροι, ἀγαπῶντες πολὺ τοὺς χοροὺς, συνεκρότουν τοιοῦτους ἀπὸ τοῦ μεσονυκτίου μέχρι τῆς ἑωθινῆς φωνῆς τοῦ ἀλέκτορος, ὅτε διελύοντο. Ὅλοι σχεδὸν οἱ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἀναφερόμενοι Σάτυροι δὲν ἔχου-

(1) Βλ. καὶ *Mélanges Néoclassiques* Μαρτίου Π. Βερνάρ.

(2) Βλ. Πανδώρας τόμ. ΙΑ'. Περὶ Φιλιππουπόλεως, Δεκεμβρ. 18 καὶ Ιαν. 1. (3) Ἡ λέξις εὐρίσκεται ἐν Μισσηνίᾳ (4). Μόσχας. Εἰδύλλιον Δ'. στίχ. 2—3.

ἤρατο δ' Ἀχὼ

σκίρτατ' Ὀδύσσει, Σάτυρος δ' ἐπιμήνατο Λύδα.